

S. Liszka, E. Panow.

Nowe stanowisko wapienia ostrygowego w Tyńcu koło Krakowa.

Sur un nouvel affleurement des calcaires à huitres à Tyniec
près de Cracovie.

Na wspólnej wycieczce w r. 1934 na wzgórza jurajskie, położone na wschód od Tyńca, zwróciliśmy uwagę na wapienie, podobne na pierwszy rzut oka do wapieni jurajskich, lecz z licznymi przekrojami ostryg. Bliższe zapoznanie się ze skałą wyjaśniło, że mamy tu do czynienia z nowym występowaniem t. zw. wapienia litawskiego, znanego już w okolicach Krakowa (Zwierzyniec, Przegorzały, Bielany i Chełmek). Wapienie te występują na wschodnim zboczu pasma jurajskiego, przyległego do wsi Tyniec i biorącego początek w tym miejscu, gdzie Wisła tworzy ostre kolano, skręcając na północ. Wapienie ostrygowe ciągną się na przestrzeni około 150 m, tworząc ciekawą powłokę na wapieniach jurajskich, miejscami zdartą. Wapienie jurajskie wraz z wapieniami ostrygowymi zapadają pod utwory czwartorzędowe i leżące pod nimi iły mioceńskie, dobrze odsłonięte w brzegu Wisły. Wapienie ostrygowe, które są dostępne bezpośrednio obserwacji in situ, przedstawiają się jako zbite, twarde wapienie z ułamkami krzemieni i zawierają przeważnie gruboskorupowe ostrygi. Natomiast na wale, ciągnącym się wzdłuż pola uprawnego i ułożonym z kamieni wydobywanych przy orce, występują przeważnie bloki wapienia okrucowcowatego, marglistego i mniej spoistego, miejscami prawie z samych fragmentów pokruszonych skorup. W tej odmianie wapienia, zwłaszcza w partjach rdzawo zabarwionych, występuje liczna stosunkowo fauna, lecz nieszczególnie zachowana w formie odcisków i ośrodek. Wapienie te pochodzą prawdopodobnie z partji stropowej utworu. Mimo

złego zachowania i odrzucenia dużej ilości okazów niepewnych i młodych, udało się zestawić stosunkowo obszerną listę skamielin¹⁾. Niech nam będzie wolno na tem miejscu złożyć najserdeczniejsze podziękowanie Prof. Dr. Friedbergowi za przejrzenie i poprawienie oznaczeń, oraz za cenne wskazówki. Gwiazdką przed nazwą gatunku zaznaczamy częste występowanie (ponad 10 okazów):

Fissurella graeca L., **Gibbula affinis* Eichw., **Gibbula Buchi* Dub., *Clanculus Aaronis* Bast., **Turritella bicarinata* Eichw., **Vermetus intortus* Lam., *Seila Schwartzi* Hoern., *Turbonilla spiculum* Eichw., **Bittium reticulatum* da Costa, **Cerithium vulgatum* Brug., *Nassa serraticosta* Bronn., *Nassa obliqua* Hilb., *Ocenebra* cf. *orientalis* Friedb., *Raphitoma* sp., *Nucula* sp., **Arca* cf. *grundensis* Mayer.²⁾, **Arca lactea* L., **Arca* cf. *barbata* L., *Lucina dentata* Defr., *Cardium* sp., **Venus multilamella* Lam., **Venus multilamella* Lam. var. *marginalis* Eichw., **Venus* sp. an *subrotunda* Defr., *Meretrix italica* Defr.? *Lutraria oblonga* Chemn., *Lutraria* cf. *lutraria* L., *Corbula gibba* Ol., *Gastrochaena dubia* Pen., **Chlamys scabrella* Sacco. var. *Niedźwiedzki* Hilb.³⁾ **Ostrea digitalina* Dub., **Ostrea gryphoides* Schloth., *Mytilus* an *fuscus* Hoern., *Vermilia multicristata* Phill. var. *scabra* Lamk., **Vermes* sp. indet., *Balanus tintinnabulum* L., Mszywioly. Otwornice.

Wapienie ostrygowe z Tyńca są identyczne z wapieniami ostrygowymi z innych okolic Krakowa tak pod względem petrograficznym jak i faunistycznym. Obecnie podana lista skamielin, pozwala na prawdopodobne rozstrzygnięcie kwestji wieku wapieni ostrygowych. W zespole fauny brak gatunków charakterystycznych dla helwetu, natomiast całość fauny odpowiada raczej zespołom dolnotortońskim. Taki więc wiek należałoby przypisać wapieniom ostrygowym z Tyńca i z innych okolic Krakowa.

Kraków, czerwiec 1935 r. Z Zakładu Paleontologii U. J.

1) Oznaczał S. Liszka.

2) Okazy źle zachowane, żeberka równosilne, może jest to odmiana bardzo zmiennego gatunku *A. Noae* L. Oznaczenie niepewne spowodu braku linii płaszczowej.

3) Oprócz okazów typowych tego gatunku mam okazy większe (wys. 6 cm, dług. około 5 cm) rozmiarami, a pozatem i rzeźbą zbliżone do *Chlamys (Aequipecten) pinorum* Cossm. i P. lecz bardziej wypukłe.

Résumé.

Les auteurs ont trouvé à Tyniec près de Cracovie un nouvel affleurement des calcaires à huîtres connus d'autres localités aux environs de cette ville. La faune (v. le texte polonais) est assez nombreuse mais en général mal conservée; elle montre que nous avons affaire avec Tortonien inférieur. Par conséquent l'âge de ces calcaires serait désormais précisé.
